

Kiusaamisen ehkäisyn ja siihen puuttumisen suunnitelma Päiväpirtti-Vaahterassa

1 Mitä kiusaaminen on?

Kiusaaminen on toiseen kohdistuvaa, usein toistuvaa käytöstä, joka aiheuttaa pahaa oloa, pahaa mieltä ja mahdollisesti fyysistä kipua. Kiusaamisen määrittelyssä huomioidaan, että kaikki lasten väliset erimielisyydet ja konfliktit eivät ole kiusaamista, mutta niistä saattaa toistuessaan tulla kiusaamista. Kiusaamistilanteissa kiusattu on yleensä alakynnessä, eikä hän kykene tai uskalla puolustautua tai hakea apua.

Kiusaaminen voi olla:

1. epäsuoraa = poissulkeminen leikeistä, selän kääntäminen, puhumatta jättämistä, pahan puhumista tai toisen kaverisuhteiden sotkemista.

2. suoraa = fyysistä väkivaltaa, tavaroiden ja/tai leikin rikkomista, haukkumista, nimittelyä, uhkailua, kiristämistä, manipulointia.

2 Kiusaamisen ehkäisy Päiväpirtissä ja Vaahterassa

Kiusaamisen ehkäisemisen lähtökohtana on koko henkilökunnan yhteneväinen käsitys siitä, mitä pidetään kiusaamisena ja miten sitä ehkäistään. Aikuisten tulee olla sensitiivisiä ja kykeneviä tunnistamaan ja puuttumaan tilanteisiin, jotka voivat johtaa kiusaamiseen. Tärkeää on ennakointi ja toiminnan suunnittelu jossa kaikki saavat olla osallisia. Ryhmän kanssa sovitaan yhteisistä toimintatavoista ja säännöistä, ikä ja lapsiryhmän tarpeet huomioiden. Lapset saavat osallistua keskusteluun yhteisistä säännöistä. Ryhmän hyvin suunniteltu arki ja aikuisen läsnäolo vähentävät kiusaamista.

Pienryhmätoiminta ja aikuisen läsnäolo mahdollistavat jokaisen lapsen huomioimisen ja kuulluksi tulemisen. Konfliktitilanteista tulee voida kertoa heti, kertominen ei ole kantelua. Kiusaamisen ehkäisemisessä tärkeässä roolissa on empatiakasvatus. Jokaisessa ryhmässä harjoitellaan arjen tilanteissa ongelmanratkaisutaitoja sekä itsehillintää ja tunteiden hallintaa. Näiden taitojen kehittyminen vähentää usein aggressiivista käytöstä. Seuraavia keinoja käytetään tunteidenhallinnan harjoittelussa: puhutaan avoimesti että kaikki tunteet sallitaan, sanoitetaan tunteita ja tunnetiloja, ollaan läsnä tunnekuhuissa ja keskustellaan toimintatavoista.

3 Yhteistyö vanhempien kanssa

Tilanteet, joissa lapsi on kokenut tullessaan kiusatuksi tai lapsi on kiusannut, käsitellään yhdessä myös vanhempien kanssa. Joskus asian käsittelyä on hyvä myös jatkaa kotona. Toisinaan lapsi saattaa kertoa kiusaamisen kokemuksistaan vain kotona, jolloin vanhempia pyydetään kertomaan siitä henkilökunnalle yhdessä lapsen kanssa. Toivomme avointa ja luottamuksellista keskusteluyhteyttä, jotta mahdolliset kiusaamistilanteet ja lapsen mieltä askarruttavat kysymykset saataisiin selvitettyä mahdollisimman nopeasti. Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma käydään yhdessä vanhempien kanssa läpi syksyn vanhempainilloissa.

4 Kiusaamiseen puuttuminen

Kaikkiin konfliktitilanteisiin puututaan heti ja kaikkia osapuolia kuullaan. Lapsia ei jätetä konfliktitilanteissa yksin, vaan aikuinen on läsnä tilanteen ja tunteiden selvittelyssä. Lapselle annetaan aina mahdollisuus hyvittää tekonsa ja pyytää anteeksi. Anteeksi pyytäminen ei kuitenkaan saa olla automaattinen ratkaisu tilanteesta pois pääsemiseksi, saati rangaistus. Kiusaamisesta tai sen epäilyistä kerrotaan heti vanhemmille. Jokaisen ryhmän henkilökunta arvioi oman ryhmänsä tilannetta ja kirjaa ylös toimintatavat kiusaamistilanteissa. Henkilökunta myös käsittelee kaikki kiusaamistilanteet omissa tiimipalaverieissaan ja arvioi, miten on toimittu ja miten tästä eteenpäin. Kiusaaminen ei koskaan lopu hetkessä, sitä tulee seurata ja havainnoida sekä kotona että päiväkodissa.

5 Suunnitelman arviointi

Suunnitelma arvioidaan vuosittain työyhteisössä syksyisin. Uudet työntekijät perehdytetään ja sitoutetaan kiusaamisen ehkäisyn suunnitelmaan.